

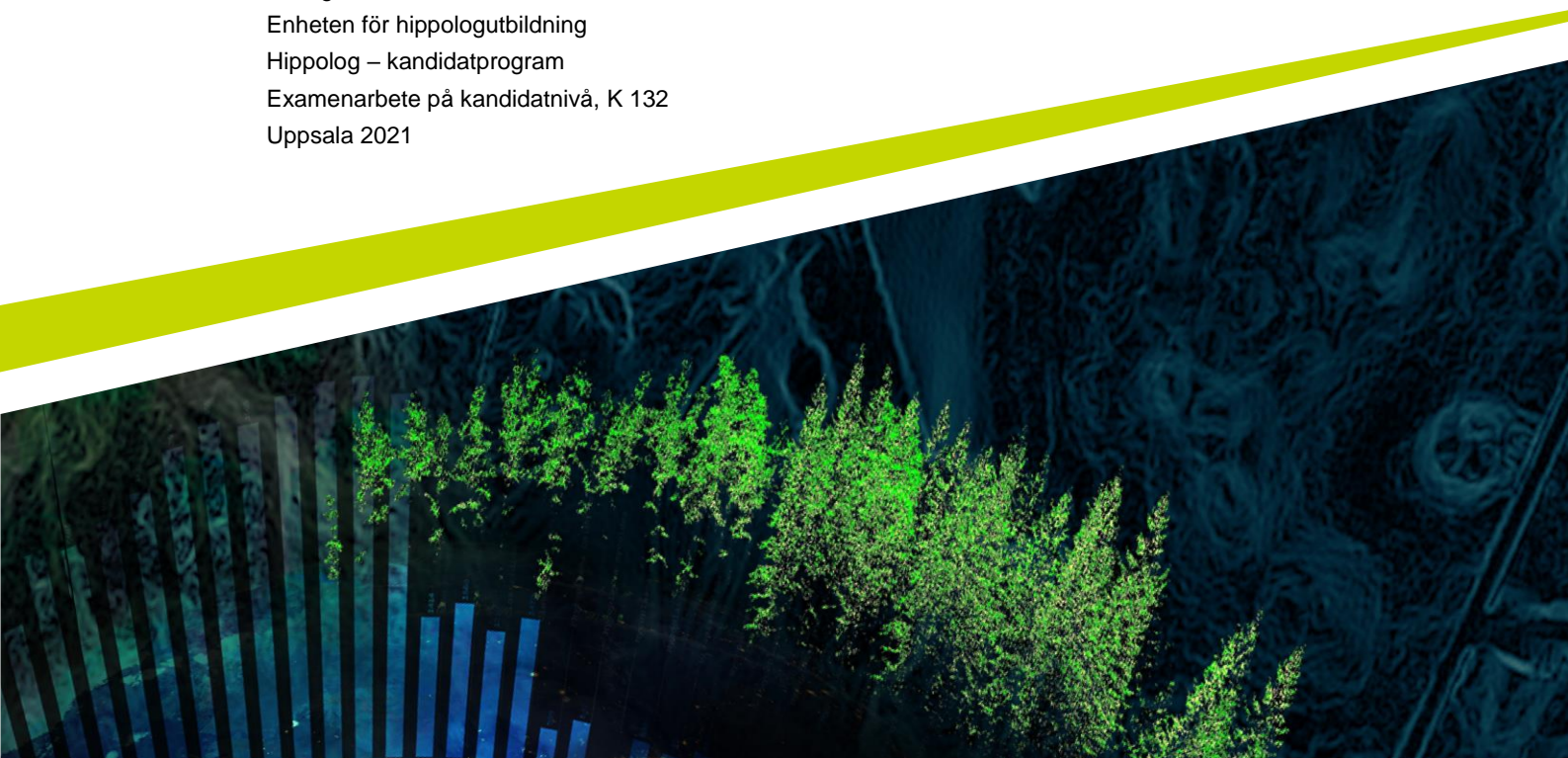
Barns perspektiv på ridlekis

– En kvalitativ intervjustudie genom fokusgrupper med yngre barn

Children's perspective at riding school – a qualitative interview study through focus groups with younger children

Jonna Tallberg & Maja Rydén

Examensarbete • 15 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Enheten för hippologutbildning
Hippolog – kandidatprogram
Examenarbete på kandidatnivå, K 132
Uppsala 2021

Barns perspektiv på ridlekis – en kvalitativ intervjustudie genom fokusgrupper med yngre barn

Children's perspective at riding school – a qualitative interview study through focus groups with younger children

Jonna Tallberg & Maja Rydén

Handledare: Gabriella Thorell Palmqvist, Sveriges lantbruksuniversitet, Strömsholm
Examinator: Susanne Lundesjö Kvart, Sveriges lantbruksuniversitet, Strömsholm

Omfattning: 15 hp
Nivå och fördjupning: Grundnivå, G2E
Kurstitel: Examensarbete i hippologi
Kurskod: EX0864
Program/utbildning: Hippolog – kandidatprogram
Kursansvarig inst.: Institutionen för anatomi, fysiologi och biokemi

Utgivningsort: Uppsala
Utgivningsår: 2021
Serietitel: Examensarbete på kandidatnivå
Delnummer i serien: K 132

Nyckelord: Ridlekis, ridskola, förskolebarn, barnperspektiv, barns perspektiv, fokusgruppsintervju

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap

Institutionen för anatomi, fysiologi och biokemi

Enheten för hippologutbildning

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver godkänna publiceringen. Om du kryssar i **JA**, så kommer fulltexten (pdf-filen) och metadata bli synliga och sökbara på internet. Om du kryssar i **NEJ**, kommer endast metadata och sammanfattning bli synliga och sökbara. Fulltexten kommer dock i samband med att dokumentet laddas upp arkiveras digitalt.

Om ni är fler än en person som skrivit arbetet så gäller krysset för alla författare, ni behöver alltså vara överens. Läs om SLU:s publiceringsavtal här: <https://www.slu.se/site/bibliotek/publicera-och-analysera/registrera-och-publicera/avtal-for-publicering/>.

☒ JA, jag/vi ger härmed min/vår tillåtelse till att föreliggande arbete publiceras enligt SLU:s avtal om överlåtelse av rätt att publicera verk.

☐ NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.

Sammanfattning

Tidigare var det vanligt att ridskolor hade en gräns på sju års ålder för att få börja rida. Ridlekis är ett nytt fenomen på svenska ridskolor och idag saknas det forskning om hur de yngsta barnen upplever ridlekis på ridskolan. Syftet med studien var att undersöka barns perspektiv på ridlekisverksamhet. Studien genomfördes genom att besvara frågeställningarna: *Vad upplever yngre barn som roligt på ridlekis? Vad är det som får yngre barn att börja och fortsätta på ridlekis?* Metoden som användes var fokusgruppsintervjuer. Fem intervjuer genomfördes på två olika ridskolor. Totalt 31 barn i åldern tre till sex år deltog i studien. Det insamlade materialet transkriberades, analyserades genom innehållsanalys och fyra teman kom att fokuseras.

De fyra teman resultatet landade i var: *Motiv till deltagande*, *Roligast på ridlekis*, *Första dagen på ridlekis* och *Ridlärares och hästarnas betydelse*. Resultatet visade många likheter och olikheter i barnens uttalanden. I *motiv till deltagande* svarade de flesta barnen att det var för att de tycker om att rida eller att de började för att det är roligt. Under temat *roligast på ridlekis* tyckte majoriteten att trava och galoppa var det allra roligaste medan en del av barnen tyckte mest om att klappa och ge godis till hästarna. *Första dagen på ridlekis* upplevde flest barn som "läskigt" och att de var blyga. Andra barn tyckte även att det kändes roligt och pirrigt. *Beträffande ridlärares och hästarnas betydelse* så uppgav majoriteten av barnen att en bra ridlärare ska lära barnen saker samt vara snäll och glad. Även hästarna ska vara snälla, men också söta, gulliga, fina och gosiga.

Slutsatsen blev att det är av stor vikt att ta reda på barnens perspektiv för att göra barnens upplevelse på ridlekis så bra som möjligt. Variation i verksamheten är viktigt och resultatet visade att ridningen inte ensam är central för barnen. Barnen i studien tyckte att det var minst lika roligt att vara med hästarna i stallet och att få rosetter. För att barn ska fortsätta på ridlekis är snälla och positiva ridlärare samt trygga hästar något ridskolor bör prioritera i ridlekisverksamhet.

Nyckelord: Ridlekis, ridskola, förskolebarn, barnperspektiv, barns perspektiv, fokusgruppsintervju

Abstract

In the past, it was common for riding schools in Sweden to have a limit of seven years of age to start riding. Therefore, "ridlekis" is a new phenomenon in Swedish riding schools and today there is a lack of research on how the youngest children experience "ridlekis" at the riding schools. The purpose of the study was to find out childrens' perspective on riding school. The concept "ridlekis" means a more playful version of the usual riding school activities for children aged three to six years. The study was done by answering the following questions: *What do younger children experience as fun at riding school? What makes younger children start and continue on riding school?* Five focus group interviews were conducted at two different riding schools. A total of 31 children aged three to six years participated in the study. The collected material was transcribed and analyzed through content analysis and four themes came to focus.

The four themes the result landed in were: *Motives for participation*, *Funniest activities at "ridlekis"*, *First day at "ridlekis"* and *The importance of the riding teacher and the horses*. The results showed many similarities and differences in the children's statements. In *motive for participating*, most children answered that it was because they like riding or that they started because it was fun. Under the theme *most fun at "ridlekis"*, the majority thought trotting and galloping was the most fun while some of the children liked to pet and give sweets to the horses. *The first day at ridlekis*, most children experienced it as "scary" and that they were shy. Other children also found it fun and tantalizing. Regarding the *importance of riding teacher and horses*, the majority of children, expressed that a good riding teacher should teach the children things and be kind and happy. The horses should also be kind, but also sweet, cute, nice and cuddly.

The conclusion was that it is important to find out the children's perspective in order to make their experience at "ridlekis" as good as possible. Variation in the activity is important and the results showed that riding is not the most important thing for the children. The children in the study thought it was at least as fun to be with the horses and get prize rosettes. The riding teacher and the horses play an important role in the activities and to get the children to continue riding.

Keywords: Ridlekis, riding school, preschool children, children's perspective

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	9
1.1. Problem	10
1.2. Syfte.....	10
1.3. Frågeställning	10
2. Teoriavsnitt	11
2.1. Barnperspektiv och barns perspektiv	11
2.2. Ridsporten som idrott för yngre barn	12
2.3. Lärande i form av lek	13
2.4. Att tillgodose barnets perspektiv	14
2.5. Ridskolans undervisningsmiljö	14
3. Material och metod	16
3.1. Datainsamlingsmetod	16
3.2. Design.....	16
3.3. Urval	17
3.4. Genomförande.....	17
3.5. Analys	17
3.6. Etik.....	18
4. Resultat.....	19
4.1. Motiv till deltagande.....	19
4.2. Roligast på ridlekis	21
4.3. Första dagen på ridlekis	23
4.4. Ridlärarens och hästarnas betydelse	23
5. Diskussion.....	27
5.1. Variation bidrar till att ridlekis blir roligt.....	27
5.2. Trygghet är viktigt på ridskolan	28
5.3. Ridlekis som nytt fenomen	28
5.4. Vad får barn att börja på ridlekis?	29
5.5. Varför väljer barn att fortsätta på ridlekis?.....	29
5.6. Svårigheter och vidare forskning inom ämnet	30
5.7. Samhälleliga, etiska och hållbarhetsaspekter	31

5.8. Slutsats	31
6. Referenser	32
6.1. Litteratur.....	32
6.2. Internet.....	33
Tack	34
Bilaga 1, informationsbrev	35
Bilaga 2, samtyckesblankett	36
Bilaga 3, intervjusaga	37
Bilaga 4, bild av rekvisita	38

1. Inledning

Enligt Svenska Ridsportförbundet finns det omkring 460 ridskolor i Sverige. Ridskolan ska vara trygg och ett ställe att växa på. Här tar drömmar vid och hästarna ska finnas där för att bland annat bidra med utmaningar och glädje. Runt om i landet arbetar omkring 10 000 hästar och ponnyer i ridskoleverksamheter. Ridtimmarna på dessa hästar och ponnyer sträcker sig till 5 000 000 varje år. Ridsporten i Sverige är tillgänglig för många olika människor. Detta gör den svenska ridskolan unik i världen då den är åtkomlig i en stor utsträckning. Flera generationer möts i stallet, där finns allt från barn som börjar på ridskolan i tidig ålder till de som börjar rida senare i livet. Ridskolan ska även vara öppen för ryttare med funktionsvariationer. Att ha hästar som intresse sträcker sig ofta genom hela livet. (Svenska Ridsportförbundet 2017)

Tidigare var det vanligt att ridskolor hade en gräns på sju års ålder för att få börja rida. Vid sju års ålder ansågs barnen vara mottagliga för instruktioner och av säkerhetsskäl redo att få börja rida på ridskola. Idag är det inte ovanligt att barnverksamhet erbjuds redan från tre års ålder. Den här typen av verksamhet erbjuds för att den efterfrågas av föräldrar. Generellt sett är det korta ridlektioner som genomförs med huvudsakligen ledare och någon form av avsuttens verksamhet med betoning på lek. Flera ridlärare har uttryckt ett visst motstånd till den här formen av verksamhet då barnen oftast är så pass unga att de har svårt att tillgodogöra sig undervisningen och uppfatta säkerhetsaspekter. Så trots att de egentligen inte ansåg att små barn är redo för att börja rida har de fått ge vika för sina principer. (Thorell et al. 2016, Hedenborg et al. 2020)

Den svenska idrotten har genom åren gått ner allt mer i åldrarna och idag erbjuds aktiviteter för barn i alla åldrar. Att idrotten har "barnifierats" var någonting som idrottshistorikern Jan Lindroth redan nämnde år 1991. Det innebär att idrotten omfattar aktiviteter även för de minsta barnen (Lindroth 1991). Ridskola för de yngsta barnen är däremot idag ett relativt nytt fenomen. Idag erbjuder dryga hälften av alla ridskolor inom Svenska Ridsportförbundet aktiviteter för yngre barn. Begrepp som ridlekis, knatteridning, ponnylekis, rid- och körlekis, minisar och hästlekis är några av alla benämningar på dessa aktiviteter riktade till den yngsta åldersgruppen. Det kan vara ridning, körning samt andra aktiviteter i stallet som

erbjuds. Någonting som skiljer den dagliga verksamheten från verksamheten med barn är att kunskapen till barnen förmedlas på ett mer lekfullt sätt. Här råder andra principer och lärotillfällen träder istället fram i form av lekar för att intressera och engagera barnen. (Hedenborg et al. 2020)

Aktiviteterna har kommit att uppstå utifrån efterfrågan och att ridskolorna upplever att de måste fånga in de yngre barnen för annars gör någon annan förening eller företag det. (Thorell et al. 2016)

Det är viktigt att fånga upp barns synpunkter och tankar om den verksamhet de deltar i. Barnet ska få vara med och uttrycka sina åsikter för att kunna påverka situationen. Barnkonventionen betonar att *”Barnets rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet, handlar om delaktighet”*. Barnets deltagande ska kunna resultera i ökat välbefinnande för barnet i verksamheten. Samtidigt som barnet ska kunna göra sin röst hörd måste den vuxne kunna skilja på *”barnets bästa”* och att *”barn alltid vet bäst själva”*. Som vuxen måste man ta ansvar över att beslut som tas är genomförbara och gynnar barnets bästa. Det kan vara bra att fråga barnen vad de tycker är roligast att göra eller hur de tycker att något kan förbättras. Det är för barnens skull dessa idrottsaktiviteter finns och därför måste en stor vikt ligga i barnens trivsamhet och glädje i genomförandet. (Hedenborg & Norberg 2020)

1.1. Problem

Tidigare var det vanligt att ridskolor hade en sjuårsgräns för att få börja rida. Idag har verksamhet för yngre barn blivit alltmer populär trots att det finns forskning som har visat att ridlärare anser att barnen är för unga för att tillgodogöra sig undervisningen och uppfatta säkerhetsaspekter. Ridlekis är ett nytt fenomen på svenska ridskolor och idag saknas det forskning om hur de yngsta barnen upplever ridlekis på ridskolan. Genom att ta reda på barns perspektiv kan förståelsen för barnen ökas och ridlekisverksamheten kan utvecklas.

1.2. Syfte

Syftet med denna studie är att undersöka barns perspektiv på ridlekisverksamhet.

1.3. Frågeställning

Vad upplever yngre barn som roligt på ridlekis?

Vad är det som får yngre barn att börja och fortsätta på ridlekis?

2. Teoriavsnitt

2.1. Barnperspektiv och barns perspektiv

Begreppet ”*Barnperspektiv*” har växt fram och fått genomslag. Forskare använder detta begrepp för att hitta metoder som gynnar ett barns perspektiv. Barn ska betraktas som medborgare med rättigheter. Barnens villkor spelar roll och ska tas på allvar. Detta begrepp är på så vis kopplat till barnkonventionen (Halldén 2009). Barnkonventionen innebär att ”*alla barn har samma rättigheter och lika värde*”. Beslut ska tas utifrån barnets bästa, samt att barn har rätt att uttrycka sig och bli respekterade. Kort uttryckt är detta barnens mänskliga rättigheter enligt svensk lag (Unicef 2020). Detta begrepp skapas av vuxna och representerar hur de vuxna uppfattar barnens värld och upplevelser. De vuxna ser barnen utifrån och därför blir detta således ett ”*utifrån-in-perspektiv*”. (Falck 2020)

Begreppet ”*Barns perspektiv*” däremot riktar in sig på barnets upplevelse. Här träder barnets egna ord, känslor, tankar och uppfattningar av sin värld fram. Ur detta perspektiv är barnet i centrum och ser sin egen värld inifrån. Detta blir på så sätt ett ”*inifrån-ut-perspektiv*” (Falck 2020). Den stora skillnaden i dessa begrepp ligger i vem som formulerar perspektivet. Om rösten kommer från ett barn, eller från en vuxen. (Halldén 2003)

Det finns begränsat med forskning inom ämnet ridskoleis ur barnens perspektiv. Falck har genomfört studien ”*Yngre barn på ridskola – En studie av yngre barns uppfattningar om och upplevelser av ridskolans verksamhet och hur det kan användas i det pedagogiska arbetet på ridskolan*” (2020). Studien genomfördes på tre olika ridskolor med barn i åldrarna tre till sju år, det var totalt 20 barn. Bakgrunden till att studien genomfördes var att det saknades forskning och studier om hur yngre barn upplever ridskolans verksamhet. Det undersöktes även hur dessa upplevelser kan ligga till grund för en modern pedagogik på ridskolan. Frågeställningarna i studien lyder: ”*Vilka uppfattningar och upplevelser uttrycker yngre barn om ridskolans verksamhet? Vad upplever de yngre barnen som viktigt med ridskolans verksamhet? Vilka är de yngre barnens uppfattningar om kunskap*

och lärande på ridskolan? På vilket sätt skulle en modern pedagogisk modell för yngre barns lärande på ridskolan kunna utformas?” (Falck 2020)

För att besvara dessa frågeställningar gjorde Falck (2020) två till tre besök på ridskolorna. Första gången hon besökte ridskolorna gjorde hon sig bekant med deltagarna och miljön på ridskolan. Sista besöket ägnades till gruppintervjuer med barnen. Frågorna som ställdes var kopplade till frågeställningarna och intervjuerna genomfördes i stallet och spelades in. Exempel på frågorna som ställdes var ”*Vad brukar du göra på ridskolan?”* ”*Vad tycker du är roligast att göra?”* Barnen fick svara på frågorna och sedan sammanställdes svaren. Resultatet av studien blev en modern pedagogisk arbetsmodell för yngre barns lärande. Modellen har sin grund i fem olika delar; *barnet, hästen, ridskolans kunskapskontext, ridläraren* samt *den medföljande vuxne*. Forskaren menar att alla dessa delar påverkar hur barnen på ridskolan lär sig. Barnet måste bli lyssnat på och uppmärksammas samt ha möjlighet att ta hjälp av den medföljande vuxne. Den medföljande vuxne blir alltså en hjälpguide till barnet samtidigt som den kommunicerar och samarbetar med ridläraren. Ridlärarens uppgift är att tydligt guida barnen men även se och lyssna till barnen. Hästen i sig är det som intresset och kunskapen kretsar kring, hur hästen fungerar och vad den kan användas till. Kontexten på ridskolan är viktig för barnens lärande, det handlar om att skapa förståelse för alla inblandade. (Falck 2020)

2.2. Ridsporten som idrott för yngre barn

I en studie av Hedenborg et al. (2020) undersöktes idrott för barn mellan åldrarna noll och sex år, förskoleåldern. Studien riktar sig till ridsporten men jämför även andra idrotter och sätter inledningsvis Sverige i relation till Norge. I de båda länderna är gymnastiken mest populär för barn i förskoleåldern. I Sverige kommer därefter fotboll och på en tredjeplats kommer simning. Könsfördelningen skiljer sig åt mellan de olika idrotterna. Ridsport liksom gymnastik domineras av flickor medan fler pojkar utövar fotboll och ishockey. Det finns också idrotter där inget kön dominerar, exempel på dessa är skidåkning och simning. Vidare beskriver Hedenborg et al. (2020) att valet av idrott för de yngre barnen kan komma att påverkas av könsnormen inom idrotten. Däremot är inte könsuppdelningen lika påtaglig hos yngre barn i förskoleåldern. För att idrotten ska kunna vara ett val för de allra yngsta måste den vara anpassad för sådan aktivitet. Inom vissa idrotter finns dessa anpassningar, medan det inom andra anses bättre att ha vissa färdigheter och börja vid en högre ålder. År 2018 var ridsporten den sjunde största sporten för barn mellan noll och sex år, där 87% av barnen var flickor. Ridsporten möter på vissa utmaningar i aktiviteter för de yngsta barnen. Hästen är verksamhetens hjärta, men också en levande varelse med en naturlig flyktinstinkt vilket kan innebära en säkerhetsrisk.

Studien av Hedenborg et al. (2020) innefattade även en enkät samt intervjuer med verksamhetsledare. Genom dessa drogs slutsatsen att vissa upplever att barn i denna åldersgrupp är för små och att aktiviteterna behöver mer anpassning, medan andra upplever verksamheten som bra. Eftersom barnen inte själva klarar av allt runt hästen krävs en vuxen medföljare. Den vuxne fyller en stor roll för att aktiviteterna ska kunna genomföras. Vissa anser att föräldrarna flera gånger saknar kunskap och att skaderisken då ökar. Aktiviteterna kan på grund av detta i vissa fall klassas som farliga. Några av de olika aktiviteterna som erbjuds runt om på ridskolorna är ridning, körning samt aktiviteter runt hästen i stallet. Det vanligaste förekommande är aktiviteter mellan 30–60 minuter, men de kan också variera från 15 minuter till flertal timmar. Mindre och äldre hästar anses mest passande i verksamhet för de yngsta barnen. När barnen börjar på ridskola tidigt får de en bättre grund och förberedelse inför kommande ordinarie aktiviteter.

2.3. Lärande i form av lek

I ett projekt genomfört på en förskola av Nilsson et al. (2018) undersöktes och analyserades det vad förskollärarledd undervisning kan innebära för sammanhanget förskola. Detta genom målstyrda processer med ett tänkande i flera dimensioner utifrån målen i läroplanen på förskolan. En förskola och avdelning med barn mellan ett och tre år medverkade i projektet som sträckte sig över ett års tid. Projektet var utformat som ett utforskande- och lekprojekt. Insamlingen av data skedde genom de tre förskollärarnas dokumentationer i form av anteckningar, video och foton samt två intervjuer. Under projektets gång pågick även ett tvåårigt forskningsprojekt där relationen mellan lek och utforskande undersöktes. På grund av detta var lek och lekvärldar det genomgående temat på förskolan där pedagogerna använde sig av ett *”lekp pedagogiskt arbetssätt”* vilket innebar att händelser lektes fram. Lek och lärande går hand i hand och lärotillfällen uppkom under lekens gång. Barnen använde sig av sina kroppar för att illustrera leken, till exempel flaxade med sina armar för att imitera en fågel. En del av resultatet visade att barnen valde att leka det de upptäckt. Detta för att skapa förståelse hos barnen och att själva kunna utveckla leken vidare. Något som påverkade utforskandet var miljön, material samt relationen mellan förskollärarna och barnen.

Ett återkommande begrepp som uppkom i artikeln var *”iscensättning”*. Detta begrepp syftar till att projektet som helhet kan beskrivas som detta. Olika händelser och situationer iscensattes genom lek, skapande och utforskande. Genom analyser kunde man se att barnen skapade och genom detta lärde sig. Barnen fick själva leka sig fram, på detta vis tyckte barnen att det var roligt, vilket gav goda förutsättningar till fortsatt lek. Detta innebar att genom olika iscensättningar kunde barnen

tillgodose sig informationen och på så vis skapa lek och lärande. (Nilsson et al. 2018)

2.4. Att tillgodose barnets perspektiv

I en artikel av Johansson (2003) undersöktes vilken relation det pedagogiska arbetet och den pedagogiska forskningen med barn har till ett barns perspektiv. Artikeln kretsar kring pedagoger på förskola. De vuxna spelar en betydande roll i hur barnets perspektiv kommer till uttryck. De vuxna kan ha förståelse för barnets perspektiv men samtidigt välja att göra det som är bäst för barnet. Detta då vissa områden ligger utanför barnets kompetens och den vuxne måste agera utifrån det. I artikeln kan man läsa att *”Barn behöver lära sig att deras perspektiv inte alltid kan tillgodoses”*. I vissa situationer uttrycker pedagoger att de undviker barnets perspektiv för att inte stöta på svårigheter i kontakten med barnet. Pedagogerna strävar efter att förstå barnets värld och se den utifrån ett barns ögon. Vägen dit är däremot komplex och på vägen kan svårigheter uppstå där den vuxne får träda in och vara just vuxen. Enligt Barnkonventionen, Unicef (2020), har barnen rätt att bli hörda och uttrycka sina åsikter. Även att bli beskyddade och att den vuxne ska agera utifrån barnets bästa.

Att tillgodose barnets perspektiv kan bli en balansgång för de vuxna då båda parter dimension ska respekteras. De vuxna måste lyssna och agera utefter vad som gagnar barnet. Här blir frågan om makt uppmärksammas. I artikeln redovisas hur olika pedagoger ser på sättet att hantera barnets perspektiv. Vissa är mer öppna än andra för att ta emot barnets perspektiv i olika situationer som riskerar att sluta i konflikt. I sin helhet är målet däremot att skapa goda förutsättningar att förstå vad som är meningsfullt i barnets liv som enskild individ (Johansson 2003). I en studie av Thorell et al. (2017) undersöktes hur viktigt det är att barn får komma till tals och påverka den verksamhet de deltar i. Genom fokusgrupper intervjuades ungdomar mellan 15–23 år. I studien framkom det att ungdomar som rider på ridskola upplever att de kan påverka den avsuttna verksamheten men inte den uppsuttna. Man anser sig inte ha mandat för att komma med synpunkter eller förslag. För ungdomarna var det viktigt att kunna influera verksamheten och att ha en god relation och dialog med ridläraren. De uppskattade känslan av tillhörighet på ridskolan vilket fick dem att vilja fortsätta på ridskolan.

2.5. Ridskolans undervisningsmiljö

I en studie av Lundesjö Kvart (2020) undersöktes ridlärares uppfattning av den pedagogiska praktiken samt deras erfarenheter inom detta. Studien genomfördes

med hjälp av tidigare delstudier där bland annat ridlektioner filmades och ridlärare intervjuades. Ridlärarna arbetade på olika ridskolor och hade olika lång erfarenhet och utbildning. En av slutsatserna som drogs i studien var att ridlärarens undervisning styrs av traditioner och förväntningar. Flera ridlärare yttrar att de vill få möjlighet att utöka sin kompetens och på så sätt få fler verktyg för en bredare undervisning. Forskning har visat att det saknas fler metoder för undervisning. Bredare pedagogisk utbildning behövs för att möta de olika målgrupper som finns på ridskolorna. Detta kan stärkas av Thorell et al. (2016) som även hon i sin studie intervjuade ridlärare som påtalade att de saknar pedagogiska verktyg för att undervisa alla de olika målgrupperna på ett optimalt sätt. De yngre barnen behöver ett mer flexibelt och lekpedagogiskt sätt än vad äldre barn och de vuxna behöver.

Vidare beskrev Lundesjö Kvart (2020) att ridlärarna efterfrågade fortbildning. Detta för att kunna utveckla sin undervisning och genom det arbeta mot mer moderna undervisningsmetoder. Ridlärarnas egna erfarenheter speglade hur de själva valde att undervisa. Många av dem hade tidigare erfarenheter av ett militärt utbildningssystem då militära normer präglar ridundervisningen. I en artikel av Hedenborg (2009) var syftet att analysera betydelsen av utbildning inom organisationen "*Ridfrämjandet*" som uppstod 1948. Denna organisation har involverat speciellt barn och yngre. Artikeln redovisar att arbete inom hästsektorn för omkring hundra år sedan var kopplat till män och manlighet. Några av de som utövade ridning var männen inom militären. Det vill säga att ridskoleverksamheten har utvecklats över tid men har rötter i det militära. År 1930 togs en handbok fram kallad "*Arméns ridlära*" som inom ridsporten användes som en instruktionsbok fram till 1970-talet. Barnverksamhet inom ridsporten växte sig stark under denna tid. De verktyg och utbildningsmaterial som fanns då var omöjliga att använda i verksamhet för barn. År 1974 släpptes boken "*Lilla Ridboken*" som blev ett mer anpassat alternativ till handbok som än idag används som undervisningsmaterial inom teori. I boken var en väsentlig del fokus på skötsel av hästarna och att samarbeta med hästen. Boken innehöll en mer lättförståelig text samt bilder som pedagogiskt gjorde den ytterligare lättförståelig. Detta var en bidragande faktor till att verksamhet för barn närmade sig en annan undervisningsmiljö än tidigare.

3. Material och metod

3.1. Datainsamlingsmetod

Fem fokusgruppsintervjuer genomfördes under december månad år 2020 med syftet att ta reda på yngre barns perspektiv på ridlekis. Fokusgruppsintervjuerna genomfördes på två olika ridskolor som i arbetet kallas för *Stora ridskolan* och *Lilla ridskolan*. Det var totalt 31 barn i åldern tre till sex år. De deltagande barnen var uppdelade på följande vis, fyra grupper med fem till åtta barn på stora ridskolan och en grupp med fyra barn på lilla ridskolan. Se tabell 1. Totalt var det 29 flickor och två pojkar.

Tabell 1 Sammanställning av intervjuer

	Intervju 1	Intervju 2	Intervju 3	Intervju 4	Intervju 5
Ridkola	Stora ridskolan	Stora ridskolan	Stora ridskolan	Stora ridskolan	Lilla ridskolan
Ålder	4-6 år	3-5 år	4-6 år	4-6 år	4-6 år
Antal elever	7	5	7	8	4
Datum	13/12 2020	13/12 2020	13/12 2020	13/12 2020	19/12 2020

3.2. Design

Forskningsfrågorna kunde bäst besvaras genom kvalitativ metod, därav föll valet på fokusgruppsintervjuer. Syftet med fokusgruppsintervjuer är att samla in kvalitativa data inom beteendevetenskaplig forskning (Hylander 2001). Det som karakteriserar fokusgruppsintervjuer är att personerna som intervjuas har varit med om en gemensam upplevelse, i detta fall ridlekis. Gruppen bör bestå av personer med liknande utbildning samt bakgrund för att skapa en så öppen dialog som möjligt. Om klimatet är öppet vågar personerna tala utan större hämningar. Det kan även finnas negativa aspekter med att intervjuas i grupp, det finns en risk att en av personerna tar över och pratar mer än de andra samt avbryter de andra deltagarna.

3.3. Urval

Valet av ridskolor gjordes utifrån kännedom om verksamheten. Båda ridskolorna var kända sedan tidigare av skribenterna där kännedom fanns om grupper samt upplägg. Ridskolorna låg även inom rimlig sträcka för skribenterna att besöka platserna, ett så kallat *bekvämlighetsurval* enligt Bryman (2011).

3.4. Genomförande

Första besöket gjordes på stora ridskolan, där följdes fyra grupper och intervjuerna gjordes i samband med barnens ordinarie ridlekistillfälle. En vecka senare gjordes en intervju på lilla ridskolan, även här i anslutning till ordinarie lektionstillfälle. Varje intervju pågick i cirka 15–20 minuter. Intervjuerna spelades in via en mobiltelefon på flygplansläge. Ljudfilerna raderades efter genomförd transkribering av samtliga intervjuer. Barn och vårdnadshavare informerades om ljudupptagningar via ett informationsbrev. Intervjuerna genomfördes på ett lekfullt sätt med hjälp av rekvisita (se bilaga 4) som bland annat leksaksstall, leksakshästar, barbie dockor, samt leksaksborstar för att öka kreativiteten. Intervjuerna genomfördes med hjälp av en saga (se bilaga 3) till rekvisitan där samma frågor ställdes till alla grupper. Intervjuaren upprepade barnens svar medvetet för att bekräfta barnens olika utsagor.

Intervjuerna genomfördes på en plats i anslutning till stallet där barnen kunde sitta i lugn och ro utan onödiga störningsmoment. Föräldrar hölls i största möjliga mån utanför och barnen fick prata för sig själva. De yngsta barnen fick ha sina föräldrar som stöd bredvid sig. Det har även gjorts en genomlysning av tidigare forskning inom området.

3.5. Analys

Efter att alla intervjuer transkriberats analyserades alla svaren. Det insamlade materialet analyserades genom innehållsanalys och fokuserades under fyra teman. Innehållsanalys innebär att leta fram bakomliggande, genomgående teman i det analyserade materialet (Bryman 2011). För att välja ut relevanta svar kopplades svaren till frågeställningarna och fokus låg på de frågor som kunde besvara studiens frågeställningar. Utifrån de kategoriserade svaren drogs sedan en slutsats.

3.6. Etik

Innan intervjuerna genomfördes lämnades ett informationsbrev (se bilaga 1) och en samtyckesblankett (se bilaga 2) ut till barnens föräldrar. Informationsbrevet och samtyckesblanketten är baserat på dokumentet *forskningsetiska principer* samt med hänsyn till bland annat *informationskravet* och *samtyckeskravet* (Vetenskapsrådet 2002). För att utomstående personer ska få ta del av studien behöver en del krav uppfyllas. Ett av kraven är *informationskravet* och det innebär att de personer som medverkar i studien ska tillhandahållas all nödvändig information om studien samt att de när som helst kan avsluta sitt medverkande (Vetenskapsrådet 2002). Studien uppfyller informationskravet där alla deltagarna i studien informerades via ett informationsbrev. Nästa krav som ska uppfyllas är *samtyckeskravet*. Det innebär att alla deltagare måste samtycka till sitt medverkande i studien (Vetenskapsrådet 2002). För att enklast bevisa detta användes en samtyckesblankett. *Nyttjandekravet* innebär att materialet från studien endast kommer användas till forskning och *konfidentialitetskravet* innebär att uppgifter om deltagarna inte kommer att anges i arbetet (Vetenskapsrådet 2002). I detta arbete är alla namn fingerade och på det viset kunde deltagarna hållas konfidentiella. De inspelade intervjuerna raderades direkt efter att de transkriberats.

4. Resultat

Analysen av barnens svar resulterade i fyra olika teman. *Motiv till deltagande, Roligast på ridlekis, Första dagen på ridlekis och Ridläraren och hästarnas betydelse.* Resultatet redovisas med en rubrik för respektive tema. Under rubrikerna redovisas citat från intervjuerna. De olika citaten valdes ut för att kunna besvara frågeställningarna.

4.1. Motiv till deltagande

Resultatet i studien visade många olika svar, men det finns även många likheter. En av frågorna som ställdes var: *Vad var det som gjorde att ni började på ridlekis?* Frågan ställdes med syftet att kunna besvara frågeställningen: *Vad är det som får yngre barn att börja och fortsätta på ridlekis?* De flesta barnen svarade att det var för att de tycker om att rida eller att de började för att det är roligt. Utav totalt 31 barn var det 15 barn som svarade att de började för att de gillar hästar, att det är häftigt, att de tycker om att rida eller att de bara började. Det var tre elever som svarade att de inte visste varför det började. Det var även några som svarade att de var på grund av deras familj, släktingar eller kompisar. Ida på stora ridskolan berättar att hennes föräldrar låter henne prova olika saker för att se om hon gillar det. Förkortningen JT står för Jonna Tallberg som intervjuar.

Ida: *Mamma bara, min mamma och pappa brukar... sätta in mig i vissa såhär saker som jag ska göra på för att få veta om jag gillar det.*

JT: *Jaa, så då tyckte din mamma och pappa att du skulle börja rida? Gillar du det då?*

Ida: *Mm.*

Walter på stora ridskolan berättar att hans syster gick på ridskolan innan honom, men när hon blev allergisk fick Walter ta hennes plats. Oliver berättar sedan att han började för att pappa har hästar.

Walter: *Ehm... min syster hon gick här men hon blev allergisk, allergisk så jag fick ta hennes plats.*

JT: *Ja så var det ju för dig ja, mm din syster börja. Oliver, vad vill du säga då?*

Oliver: *För min pappa har hästar.*

JT: *Din pappa har hästar. Och då tänkte du att du skulle börja rida.*

Hanna på stora ridskolan har en syster som rider på samma ridskola.

Hanna: *Det kändes jättebra när jag började här.*

JT: *Det kändes jättebra när du började här.*

Hanna: *Mm.*

JT: *Mm, vad bra.*

Hanna: *Sen har jag en syster också som går här.*

Sanna på stora ridskolan har en faster som har hästar.

Sanna: *Ehm, för att ehm, när jag var hos min faster då fick jag rida på hons häst och det var jätteroligt så jag villde börja på ridskola.*

JT: *Mhm, vad spännande.*

Precis som Ida på stora ridskolan har föräldrarna till Lovisa på lilla ridskolan låtit Lovisa prova på olika sporter för att sedan välja vad hon tycker är roligast.

Lovisa: *Därför mamma sa i sängen när jag skulle gå å lägga mig, vill du börja på gympa eller lekis, då väljde jag hästskola.*

JT: *Du fick välja mellan gympa och ridskolan.*

Lovisa: *Mm.*

JT: *Ahaa spännande.*

Lovisa: *Annars fick jag vara där två veckor, två dar, på lördag då börja gympan och hästskolan.*

JT: *Mhm, började du på gympan också då?*

Lovisa: *Jaa.*

JT: *Aa okej.*

Lovisa: *Jag började på gympan först och sen skulle jag gå och rida.*

Andra faktorer som fick barnen att börja på ridskolan kunde vara att de hade leksakshästar eller kollat på hästfilm, i detta fall ”*Spirit – Hästen från vildmarken*”. Ponnyridning var också en anledning till att vissa barn började på ridskola. Här var det Havannas mamma, Wanessa och Natalie från stora ridskolan som svarade.

Havannas mamma: *Du provade på ponnyridning och tyckte det var kul.*

JT: *Du provade på ponnyridning ja och tyckte de va kul och sen började du rida, vad roligt! Varför började du rida Natalie?*

Natalie: *Jag kollade på Spirit.*

JT: *Du kollade på Spirit och tänkte att du skulle börja rida, vad roligt!*

Wanessa: *Ehm, jag ville... Jag tyckte väldigt mycket om hästar.*

JT: *Aa.*

Wanessa: *Eh och då... Jag hade en leksakshäst hemma då och då tyckte jag det var lite häftigt med den, mina föräldrar frågade om jag ville börja, "ja jag ville börja på ridskola".*

JT: *Jaha vad roligt, så hade du en leksakshäst hemma.*

Sandra på stora ridskolan började för att hon kände någon som kunde rida bra. Veronica och Rosa började för att de ville lära sig mer om ridning och hästar.

Sandra: *Men jag kände nån som kunde rida jättebra.*

JT: *Du kände nån som kunde rida jättebra. Mm.*

Sandra: *Sofia och Katta.*

JT: *Okej, och då ville du börja på ridskola mm.*

Veronica: *Jag ville börja för att jag ville lära mig om hästar.*

JT: *Aa, du ville lära dig om hästar ja. Mm, Rosa.*

Rosa: *Lära mig och rida på hästar.*

JT: *Och du ville lära dig rida på hästar mm.*

4.2. Roligast på ridlekis

Andra delen av frågeställningen löd: *Vad upplever yngre barn som roligt på ridlekis?* För att besvara frågeställningen fick barnen svara på frågan: *Vad tycker ni är allra roligast med ridlekis? Varför är det roligast?* Många av svaren liknade varandra men det fanns även de som stack ut från mängden. Majoriteten av barnen svarade att det var roligast att trava, galoppa och hoppa. Fem av 31 barn svarade att allt var roligast. Något barnen också tyckte var roligt var att rida på stora hästar, det svarade Havanna, Vimla och Wanessa från stora ridskolan.

JT: *Vad ville du säga Havanna?*

Havanna: *Att rida på stor häst.*

Vimla: *Att det är kul och rida på höga hästar.*

JT: *Det är kul att rida på höga hästar. Mm, Wanessa.*

Wanessa: *Det är kul att rida på höga hästar och kul med centimeterhoppning också.*

Moa från stora ridskolan svarade att det var roligast att klappa hästarna och Rosa svarade att det som var roligast är att lära sig att rida.

JT: *Moa vad tycker du är allra roligast på hela ridskolan? Vet du inte, är det att rida? Att klappa på hästen?*

Moa: *Att klappa.*

JT: *Att klappa är roligast. Vad bra!*

Rosa: *Att man lär sig och rida.*

JT: *Att man lär sig och rida är allra roligast tycker du.*

Oliver, Alva och Evelina från stora ridskolan tyckte att det roligaste med ridlekis var att fika, leka, få rosetter och ge godis till hästarna.

Oliver: *Att man får ge dom godis om man har med sig.*

JT: *Just det, man kan ge dom godis. Du hade ju med dig morötter idag ja.*

Alva: *Att äta fika och leka den här leken å läsa bok.*

JT: *Jaha vad kul!*

Evelina: *Ehm jag tycker, ehm, att, ehm, det är kul att, eh, få rosetter.*

JT: *Du tycker det är kul att få rosetter. När får man rosetter då?*

Evelina: *När man, ehm, har ridit bra och nä, när det är sånt hära i ehm...*

Alva: *När man har ridit hela banan...*

JT: *Vänta, aa.*

Evelina: *Hopptävling.*

Mira från lilla ridskolan svarade att det roligaste med ridlekis var att köra häst och vagn. Lilla ridskolan använder sig av shetlandsponnyer till ridlekis där barnen får prova på att både rida och köra. Alla barnen fick frågan vad som var roligast, ridning eller körning. Tre av fyra svarade att det var roligare att köra häst och vagn än att rida.

Mira: *Öhm, få rida på vagn.*

JT: *Köra häst och vagn? Har ni gjort det?*

Mira: *Ja.*

JT: *Jaha vad spännande. Vad är roligast då, rida eller köra?*

Mira: *Köra.*

JT: *Köra tycker du, vad säger ni andra? Vad är roligast rida eller köra?*

Wanja: *Rida.*

Lovisa: *Köra häst och vagn.*

Johanna: *Häst och vagn.*

4.3. Första dagen på ridlekis

För att komplettera svaren och få igång samtalet ställdes inledningsvis frågan: *Kommer ni ihåg hur det kändes för er på eran första dag på ridlekis?* Här var de vanligaste svaren att det var roligt och pirrigt. Tre av barnen tyckte det var pirrigt men samtidigt kul. Sex av 31 barn tyckte att det bara kändes roligt. Det svar som flest barn sade var att det kändes läskigt och att de var blyga. Alla barnen på lilla ridskolan svarade att det kändes läskigt eller pirrigt första dagen och fick då följdfrågan om de fortfarande känner sig nervösa när de kommer till ridskolan.

Wanja: *Jag tyckte det var läskigt att träffa andra barn.*

JT: *Tyckte du det? Mm det kan det vara, vad tyckte du Mira?*

Mira: *Jag tyckte också det var läskigt men jag kände ju mm, Johanna och Wanja.*

JT: *Ja du kände dom två sen innan mm, hur kändes det för dig då Lovisa?*

Lovisa: *Jag var lite blyg, jag kom på samma gång som min kusin.*

JT: *Om du var lite blyg först. Aa och Johanna då? Hur kändes det för dig? Kändes det lite läskigt också?*

(Johanna nickar)

JT: *Hur tycker ni det känns nu då när ni ska komma hit, är ni fortfarande lite nervösa?*

Johanna, Mira, Wanja & Lovisa: *Nää.*

JT: *Hur känns det då?*

Lovisa: *Braa.*

4.4. Ridlärarens och hästarnas betydelse

Ridläraren och hästarna är en viktig del på ridskolan. För att ta reda på barnens perspektiv ställdes frågorna: *Hur tycker ni att en bra ridlärare ska vara? Vad gör ridlärarna?* samt: *Hur känns det att känna på en häst? Tycker ni om hästar? Vad är det som gör att ni tycker om hästar så mycket?* Barnen hade olika svar på frågorna men det var möjligt att se vissa samband. På frågan: *Hur ska en bra ridlärare vara?* svarade majoriteten av barnen att de ska vara snälla och glada. Många av barnen ansåg även att en viktig egenskap hos ridläraren var att lära barnen saker. Alva och Wanessa från stora ridskolan berättar att ridläraren förklarar för barnen vad de ska göra.

Alva: *Jag vet jag vet, dom berättar för barnen vad ska man göra, hur ska man göra, rida runt eller springa med hästen.*

JT: *Aa bra det brukar dom ju göra, brukar dom göra nått mer?*

Wanessa: *Ehm, att man visar typ hur man gör, hur man visar hur man går på. Dom kan visa hur dom gjorde när dom rider och så hoppa hinder och visa, dom kanske visar hur man borstar hästens man och så.*

JT: *Aa, dom visar lite hur man gör på ridskolan.*

Wanessa: *Aa dom visar oss allting.*

JT: *Aa, dom visar och lär er kanske saker då.*

Några av barnen tyckte att en bra ridlärare är bra på att lyssna samt frågar när barnen är klara att gå från stallet. Här berättar Ida och Alva om hur de tycker att en bra ridlärare ska vara.

Ida: *Ehme, att dom lyssnar.*

JT: *Att dom lyssnar, mm.*

Alva: *Å dom frågar om några är klara eller inte klara.*

JT: *Juste, sen när ni ska gå in i stallet då frågar dom "är det någon som inte är klar" eller hur?*

Alva: *Å alla säger ja jag är klar!*

Barnen beskrev även några egenskaper som en ridlärare inte bör ha. Alva menar att ridlärare inte ska vara stränga och alla i gruppen på stora ridskolan höll med Sandra när hon sa att en ridlärare inte ska vara glömsk. Wanessa på stora ridskolan tyckte dock att ridläraren kan vara lite sträng så att barnen lyssnar. Lovisa och Mira berättar att en ridlärare inte ska slå hästarna och skrika i stallet.

Alva: *Dom ska inte va stränga.*

JT: *Inte va stränga. Nej. Hur är man om man...*

Alva: *Nä asså bara "Rid lätt" sådär jättehögt och argt.*

JT: *Aa det vill man inte eller, nää. Hur tycker ni här borta då att en bra ridlärare ska vara. Vad säger du Sandra?*

Sandra: *Att dom ska va snälla och inte sura.*

JT: *Mhm.*

Sandra: *Och inte glömma bort nått.*

JT: *Näej, snälla och inte sura och inte glömma bort nått. Nää det är bra. Tycker ni andra att ridlärare ska va glömsk då?*

Alla: *Nej, nää.*

Wanessa: *Lite stränga så barnen förstår och så dom lyssnar bara.*

JT: *Aa, lite stränga. Så dom lyssnar.*

Wanessa: *Lite stränga.*

Lovisa: *Man ska också va snäll om hästarna inte nån slå hästarna.*

JT: *Man ska va snäll mot hästarna också tycker du Lovisa mm det är viktigt. Mira.*

Mira: *Man får inte skrika heller, då blir hästarna rädda.*

JT: *Mm då blir hästarna rädda.*

För att få svar på hur barnen upplever hästarna ställdes frågan: *Hur känns det att känna på en häst?* Några följdfrågor som ställdes var sedan om de tycker om hästar samt varför de tycker så mycket om hästarna. Majoriteten av barnen svarade att det kändes mjukt och lent att känna på en häst samt att de hade päls och är lurviga. Några av barnen tyckte även att hästarna var gosiga och mysiga. Intervjuaren ställde sedan frågan: *Tycker ni om hästar?* Nästan alla barnen i samtliga grupper ropade samtidigt JA! Det var dock ett av barnen som svarade att hon tycker om hundar mer. Följdfrågan som ställdes var: *Vad är det som gör att ni tycker om hästar så mycket?* Så här svarade Ida, Linn och Lina från stora ridskolan.

JT: *Och vad är det då som gör att ni tycker om hästar så mycket?*

Ida: *Ehm, att man har dom ganska många gånger.*

JT: *Aa, man får lära känna dom kanske då. Mm. Det är sant.*

Linn: *Dom är snälla.*

JT: *Och dom är snälla ja. Mmm. Det kan dom vara. Vad tänker du Lina? Varför tycker du om hästar? Kanske för att man får rida på dom?*

Lina: *Man får vara nära dom.*

JT: *Precis. Man får vara nära hästarna. Det är ju bra.*

Att hästarna var snälla var ett svar som förekom flera gånger. Även att hästarna var söta, gulliga, fina och gosiga var viktiga egenskaper hos hästarna för att barnen skulle tycka om dem. Några av barnen svarade att de tycker om hästar för att man kan rida på dem. Här svarade Alva, Moa, Vimla, Wanessa och Sanna på stora ridskolan på varför de tycker om hästar.

Alva: *Jag tycker om ridskolan bäst.*

JT: *Gör du det? Varför då?*

Alva: *För att det är så kul att rida på hästar, det var länge sen jag börja här.*

JT: *Du har ridit länge då kanske.*

Alva: *Ja! Fast jag vet inte hur länge jag har ridit, hur många dagar.*

Moa: *Dom går och rida på!*

JT: *Dom går och rida på ja. Det kan ju vara bra, eller hur!*

Sandra: *Jaa.*

Vimla: *Jag älskar hästar!*

JT: *Du älskar hästar. Men varför tycker ni om hästar så mycket då?*

Wanessa: *Jag började på ridskolan för att jag tycker om hästar.*

JT: *Aa, mm. Men varför tycker man om dom så mycket då?*

Alva: *För att dom är så gosiga.*

JT: *För att dom är så gosiga säger du. Vad säger du eh Sanna?*

Sanna: *Ehm för man får rida på dom och för dom är snälla. Och ibland lite busiga.*

JT: *Ibland är dom lite busiga. Men det är bra att man får rida på dem.*

Sanna: *Mm.*

5. Diskussion

5.1. Variation bidrar till att ridlekis blir roligt

En frågeställning som bearbetades i arbetet var frågan om vad yngre barn upplever roligt på ridlekis. Eftersom barnen som går på ridlekis är i förskoleåldern, tre till sex år, kan denna studie även kopplas till förskolan där barnen upplever dagliga lärotillfällen. Precis som Nilsson et al. (2018) beskrev, lär sig barn genom lek. När barnen har roligt utvecklas leken och ett lärandetillfälle uppkommer. Ridlärarna använder sig då av ett ”*lekpedagogiskt arbetssätt*”. Genom att ta reda på vad barnen tycker är roligt på ridlekis kan barnen på så sätt lära sig mer. Resultaten i denna studie påvisade att majoriteten av barnen tyckte att trava, galoppa och hoppa var roligast. Ska barnen då alltid få göra det de tycker är roligast? Kopplat till Johansson (2003) måste den vuxne samtidigt ta ansvar för att agerande sker utefter barnets bästa. Detta enligt barnkonventionen Unicef (2020), som beskriver att barnen har rätt att bli hörda och uttrycka sina åsikter. Även att bli beskyddade och att den vuxne ska agera utifrån barnets bästa.

Anmärkningsvärt är att några av barnen även tyckte att fika, leka, få rosetter och ge hästarna godis var minst lika kul. Genom detta kan en slutsats dras om att verksamheten för yngre barn upplevs som varierad utifrån barnens perspektiv. En variation i verksamheten behöver inte betyda att det blir farligt för barnen. Ingen uppfattning om att verksamheten skulle vara tråkig eller enformig gavs av barnen. Verksamheten som bedrevs verkade uppskattas av barnen och var sannolikt anpassad efter deras utbildningsnivå. Barnen nämnde hopptävlingar, körning och olika lekar som aktiviteter på ridskolan, vilket kan uppfattas som varierande. Falck (2020) nämnde i sitt arbete en modern pedagogik som har sin grund i *barnet, hästen, ridskolans kunskapskontext, ridläraren samt den medföljande vuxne*. Med betoning på att ridskolans kunskapskontexten är viktig för barnens lärande är det således inte enbart själva ridningen som är viktigast för barnen. Det är mycket runtomkring som spelar stor roll för hur barnen upplever ridlekis.

5.2. Trygghet är viktigt på ridskolan

Resultatet visade att många utav barnen upplevde första dagen på ridlekis som nervöst och pirrigt, de var nervösa över att börja på ridlekis. En anledning var att det var nervöst att träffa andra barn. Något som fick barnen att känna sig trygga var om de redan kände någon på ridskolan. Detta påvisar att trygghet är en viktig del i verksamheten och kan bidra till att barnen stannar kvar på ridskolan. Falck (2020) nämner i sin studie att föräldern spelar en betydande roll i hur barnets upplevelser byggs upp. Den medföljande vuxne agerar hjälpguide till barnet samtidigt som den kommunicerar och samarbetar med ridläraren. Detta nämnde även Hedenborg et al. (2020) som dessutom uttryckte att den vuxne fyller en stor roll för att aktiviteterna ska kunna genomföras. Den vuxne blir då en viktig trygghet för barnen och oftast är den medföljande vuxne alltid med de yngre barnen. Detta kan betyda att det är viktigt att i början anpassa verksamheten och låta barnen lära känna varandra samt hästarna i lugn takt.

En annan anledning till att barnen tyckte det kändes nervöst att börja på ridlekis skulle kunna vara hästen. Hedenborg et al. (2020) beskriver hästen som verksamhetens hjärta, men också som en levande varelse med en naturlig flyktinstinkt vilket kan innebära en säkerhetsrisk. Känner man inte till hästens beteende kan den upplevas som farlig. Det är därför viktigt att använda hästar som är lämpliga för ändamålet samt lära barn och föräldrar om hästens naturliga beteende. I studien genomförd av Hedenborg et al. (2020) togs det även upp att föräldrar ofta saknar kunskap vilket innebär en säkerhetsrisk. Majoriteten av barnen i vår studie hade gemensamt en kärlek till hästarna vilket påvisades i resultatet. Därför är det viktigt att barnen ska kunna känna sig trygga i miljön tillsammans med hästarna.

5.3. Ridlekis som nytt fenomen

Att ridlekis är ett nytt fenomen redogjorde Hedenborg et al. (2020). Enligt Lundesjö Kvart (2020) styrs ridlärarens undervisning av traditioner. Eftersom ridlekis som fenomen inte har funnits under en längre period dras slutsatsen att det inte finns några befästa traditioner inom detta. Lundesjö Kvart (2020) syftar även till att en bredare pedagogisk utbildning behövs för att möta de olika målgrupper som finns på ridskolorna. Ridlekis är en av dessa nya målgrupper som det behöver forskas mer inom. För att koppla detta till resultatet hade barnen vissa specifika egenskaper som gör en ridlärare bra. En bra ridlärare ska vara bra på att lyssna. Vilket kan tolkas som att barnen vill kommunicera sina åsikter och sitt perspektiv för att kunna påverka sin situation på ridskolan. Resultatet visade också negativa egenskaper som en ridlärare inte ska besitta. Två av egenskaperna var sträng och glömsk. Ridläraren

ska heller inte skrika i stallet eller slå hästarna. Detta kan kopplas till Hedenborg (2009) som uttrycker att ridskoleverksamheten har sina rötter i det militära. Även Lundesjö Kvart (2020) beskriver att militära normer präglar ridundervisningen och att ridlärarnas egna erfarenheter speglade hur de själva valde att undervisa. Med denna vetskap tillbakakopplat till resultatet om hur en bra samt hur en mindre bra ridlärare ska vara behöver de yngre barnen enligt Thorell et al. (2016) ett mer lekpedagogiskt upplägg. Ridläraren behöver vara mer flexibel i arbetet med de yngsta barnen än med exempelvis vuxna.

5.4. Vad får barn att börja på ridlekis?

Resultatet visade att hästen är en viktig faktor. De flesta barnen svarade att de började på ridlekis för att de tycker om hästar och att rida. Många av barnen började eftersom någon de kände var delaktig i verksamheten eller hade kontakt med hästar på något annat sätt. Ett annat svar som kom fram under intervjuerna var att barnen började efter de varit på ponnyridning eller kollat på hästfilm. Enligt Hedenborg et al. (2020) kan valet av idrott för de yngre barnen påverkas av könsnormen inom idrotten. Ett faktum är att könsuppdelningen däremot inte är lika påtaglig hos de yngre barnen. År 2018 var 87% av alla barn mellan noll och sex år inom ridsporten flickor. Detta påvisades även i denna studie där 29 av 31 deltagande barn var flickor. Hur ska man då locka fler pojkar att börja på ridlekis? I resultatet redovisades varför de två pojkarna, Walter och Oliver, började på ridskolan. Walter började för att hans syster tidigare hade hans plats men senare blev allergisk och i Olivers fall började han för att hans pappa har hästar. Att ha en manlig förebild inom ridsporten skulle kunna betyda att fler pojkar börjar rida. Generellt för att locka barnen till ridskolan verkar en viktig faktor vara att någon bekant håller på med hästar. Barn i en familj utan hästintresse har troligtvis svårare att komma i kontakt med hästar och skapa ett hästintresse. Aktiviteter som ponnyridning och titta på hästfilm kan få barnen att vilja börja rida på eget initiativ. Ponnyridning kan vara ett bra sätt för ridskolan att marknadsföra verksamheten och locka fler barn till att börja rida.

5.5. Varför väljer barn att fortsätta på ridlekis?

För att få barnen att fortsätta på ridlekis behöver verksamheten anpassas till det som barnen upplever som roligt och viktigt. Att fråga barnen är ett bra sätt att få en uppfattning om deras upplevelser. Hedenborg & Norberg (2020) beskriver att det är viktigt att fråga barnen vad de tycker är roligast och om något kan bli bättre. Det är för barnens skull som idrottsaktiviteterna genomförs och vikten måste ligga på barnens trivsamhet och glädje. Thorell et al. (2017) beskriver att det för ungdomar

var viktigt att kunna influera verksamheten och att ha en god relation och dialog med ridläraren. De uppskattade känslan av tillhörighet vilket fick dem att vilja fortsätta på ridskolan.

Svaren i denna studie visade mestadels att barnen tyckte ridningen var roligast. Intressant däremot var att många av barnen inte tyckte att själva ridningen var viktigast. På lilla ridskolan svarade de flesta barnen att körning var roligare än ridning. För att barnen ska få göra det de tycker är roligt behöver ridläraren lyssna på dem. En annan intressant aspekt är ridlärarens och hästarnas betydelse för barnen. Barnen svarade att en bra ridlärare ska vara glad, snäll och lära barnen saker. Lärandeperspektivet kan kopplas till Nilsson et al. (2018) som redovisade att relationen mellan lärare och barn påverkar utforskandet och lärandet. Egenskaper som en ridlärare inte bör ha enligt barnen var att skrika, slå hästarna, vara sträng och glömsk. Det är viktigt att ridläraren lyssnar på barnen för att göra deras upplevelse på ridskolan så bra som möjligt. När det kommer till hästarnas betydelse svarade barnen att viktiga egenskaper hos hästen var att den är snäll, fin, söt, gosig och att man kan rida på den. Ett av barnen svarade även att det var viktigt att rida hästarna flera gånger för att lära känna dem. Bra och trygga ridskolehästar är viktigt för att barnen ska känna sig trygga. I studien av Hedenborg et al. (2020) framkom det att mindre och äldre hästar är mest passande i en verksamhet för de yngre barnen. Resultatet i denna studie visade däremot att några barn tyckte det var roligt att rida stora och höga hästar vilket inte överensstämmer med de, enligt Hedenborg et al. (2020) resultat, mest passande hästarna.

5.6. Svårigheter och vidare forskning inom ämnet

Fokusgruppsintervjuerna genomfördes i grupper, under en grupp med de yngsta barnen var de vuxna med som stöd. Det är viktigt att skilja på barnperspektiv och barns perspektiv enligt Halldén (2009), Falck (2020) och Halldén (2003). Genom att ha de vuxna tillsammans med barnen under intervjuerna blev detta något av en svårighet då föräldrarna ibland valde att hjälpa barnen eller begränsa barnen i deras svar. Kan detta påverka perspektivet? För att barnets värld med egna ord, känslor, tankar och uppfattningar ska kunna träda fram behöver den vuxne stanna upp och lyssna på barnet enligt Falck (2020). Där får man som intervjuare kliva in och lyfta barnens ord.

En annan aspekt att betrakta är huruvida barnen kom till tals i en relativt stor grupp. Självfallet påverkas detta av barnets personlighet som individ. Att intervjua i grupp kan ha fått vissa barn att våga träda fram, medan andra barn kanske inte vågade det i den stora gruppen. En intressant infallsvinkel hade varit att hålla enskilda intervjuer med barnen för att endast kunna lägga fokus på en individ. Hade

resultatet kanske blivit annorlunda? Å andra sidan hade inte lika många barn kunnat komma till tals med tanke på hur mycket mer tidskrävande ett sådant upplägg hade varit. Barnen hade heller kanske inte vågat komma till tals om de hade intervjuats ensamma. Resultatet tydde på att barnen påverkade varandra att hålla med i vissa svar, vilket kan tolkas som positivt att de inspirerar varandra eller som att de inte kom till tals fullt ut.

Vidare forskning inom ämnet skulle kunna vara att göra en liknande studie och även involvera ridläraren som håller i ridlekis på samtliga ridskolor, för att få en inblick i deras perspektiv. Det hade varit intressant att ta reda på hur ridlärarna själva uppfattar att en bra ridlärare ska vara samt vad de tror att barnen tycker är roligast. Även få med ett större perspektiv och ta reda på hur ridskolan tar sig an dessa frågor och om de verkligen tar reda på vad barnen tycker är roligt. Ytterligare studie skulle kunna vara att även involvera föräldrarna och få veta deras perspektiv på ridlekis. Föräldrarna eller de medhjälpande vuxna har varierande erfarenhet av hästar vilket skulle kunna ge ytterligare infallsvinklar på ämnet.

5.7. Samhälleliga, etiska och hållbarhetsaspekter

I studien har barn fått komma till tals och fått uttrycka sig om den verksamhet de deltar i, en viktig samhällsaspekt för att idrottandet ska ske på barns villkor. I skapandet av hållbar barnverksamhet måste barn få komma till tals, en etisk rättighet som FN:s barnkonvention legitimerar. Barnkonventionen uttrycker att *”alla barn har samma rättigheter och lika värde”* (Unicef 2020). Styrkan med studien ur ett etiskt perspektiv är just att barnen har fått komma till tals och deras åsikt har fått trätt fram och de har blivit lyssnade på. Barnen har gett oss en inblick i deras värld genom denna studie.

5.8. Slutsats

Slutsatsen är att det är av stor vikt att ta reda på barnens perspektiv för att göra barnens upplevelse på ridlekis så bra som möjligt. Variation i verksamheten är viktigt och resultatet visade att ridningen inte ensam är central för barnen. Barnen i studien tyckte att det var minst lika roligt att vara med hästarna i stallet och att få rosetter. För att barn ska fortsätta på ridlekis är snälla och positiva ridlärare samt trygga hästar något ridskolor bör prioritera i ridlekisverksamhet.

6. Referenser

6.1. Litteratur

Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber Ab.

Falck, M. (2020). *Yngre barn på ridskola*. Linköping: Institutionen för beteendevetenskap och lärande.

Halldén, G. (2003). Barnperspektiv som ideologiskt eller metodologiskt begrepp. *Pedagogisk Forskning i Sverige*. 8(1/2): ss. 12–23. ISSN 1401-6788.

Halldén, G. (2009). Barnperspektiv. Ett ideologiskt laddat begrepp och oprecist som analytiskt redskap. *Locus. Tidskrift för forskning om barn och ungdomar*.

Hedenborg, H., Rosén, A., Thorell Palmquist, G., Solenes, O. & Fiskergård Werner, G. (2020). Bland knattar och minisar. Ridskolornas verksamhet för de allra yngsta. *idrottsforum.org*. Malmö, Strömsholm, Molde.

Hedenborg, S. & R Norberg, J. (2020). *Barnkonventionen och föreningsidrotten – Handbok för idrottsledare*. UNICEF Sverige.

Hedenborg, S. (2009). *Till vad fostrar ridsporten? En studie av ridsportens utbildningar med utgångspunkt i begreppen tävlingsfostran, föreningsfostran och omvårdnadsfostran*. [A study of equestrian education in Sweden]. *Educare* 2009:1: 61–78. Malmö: Lärarutbildningen Malmö Högskola.

Johansson, E. (2003). Att närma sig barns perspektiv. Forskares och pedagogers möten med barns perspektiv. *Pedagogisk Forskning i Sverige*. Årg 8, nr. 1–2 ss. 42–57, ISSN 1401–6788.

Lindroth, J. (1991). Inga träd växer till himlen. In J. Andersson (Ed.), *Turbulens i rörelsen: sju perspektiv på idrottens framtid*. Stockholm: Riksidrottsförbundet.

Lundesjö Kwart, S. 2020. *Konsten att undervisa ryttare. En studie om ridlärares pedagogiska praktik*. (The art of teaching riders – a study about riding teachers' pedagogical practice). Digital Comprehensive Summaries of Uppsala Dissertations from the Faculty of Educational Sciences 18. 97 pp. Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis. ISBN 978-91-513-0892-0.

Nilsson, M., Lecusay, R., Alnervik, K. & Ferholt, B. (2018). Iscensättning av undervisning: Målrelationellt lärande i förskolan. *Norsk senter for barneforskning*. Barn nr. 3-4 2018: 109-126, ISSN 0800–1669.

Thorell, G., Augustsson, C., Stråhlman, O. & Morgan, K. (2017). “*The Swedish riding school: a social arena for young riders*”. Sport in Society - Cultures, Commerce, Media, Politics. Published online: 20 Oct 2017.

Thorell, G., Hedenborg, S., Stråhlman, O., & Morgan, K. (2016). “*From Giving Orders to Engaging in Dialogue: Military Norms being Challenged at the Swedish Riding School*.” International Review for the Sociology of Sport, online publish September 2016.

Vetenskapsrådet. (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

6.2. Internet

Hylander, I. (2001). *Fokusgrupper som kvalitativ datainsamlingsmetod*. Institutionen för beteendevetenskap Linköpings universitet. Tillgänglig: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:254017/FULLTEXT01.pdf> Hämtad [2021-04-21]

Svenska Ridsportförbundet (2017). *Välkommen till ridskolan*. Tillgänglig: [ridskolebroschyr_20sid.pdf \(ridsport.se\)](https://www.ridsport.se/ridskolebroschyr_20sid.pdf) Hämtad [2020-12-01]

UNICEF Sverige. (2020). Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter. Tillgänglig: [Barnkonventionen - UNICEF Sverige](https://www.unicef.se/barnkonventionen) Hämtad [2021-03-29]

Tack

Vi vill tacka vår handledare Gabriella Thorell Palmqvist som har stöttat oss genom arbetet med alltid ett så trevligt bemötande. Tack till vår examiner Susanne Lundesjö Kvart som har hjälpt oss slutföra arbetet. Vi vill även rikta ett stort tack till alla deltagande barn och föräldrar samt ridskolorna som låtit oss genomföra studien. Tack!

Bilaga 1, informationsbrev

Informationsbrev

Information till målsman

Vi vill fråga dig om du tillåter att ditt barn deltar i en studie i samband med ett kandidatexamensarbete inom hippologi. Syften med studien är att ta reda på barnens perspektiv på ridlekis genom fokusgruppsintervjuer. Här nedan följer information om projektet och vad ditt barns deltagande innebär.

Vi som genomför studien

Vi som kommer genomföra studien heter Jonna Tallberg och Maja Rydén. Vi studerar på Sveriges Lantbruksuniversitet på Hippologprogrammet i Strömsholm. Vi studerar tredje och sista året och kommer göra vårt kandidatexamensarbete inom ridlekis.

Genomförande av studien

Vi kommer att genomföra fokusgruppsintervjuer där vi på ett lekfullt sätt tar reda på hur barnen upplever ridlekis. Intervjuerna kommer vara ca 15 minuter långa och genomföras i samband med ordinarie ridlektion på ridskolan. Intervjuerna spelas in med hjälp av en mobiltelefon i flygplansläge och används vid sammanställande av insamlade data. Efter avslutad studie raderas allt material.

Om du vill ha information om vilka regler och principer vi utgår från i studien samt vilka krav vi förhåller oss till i samband med intervjuerna kan du mejla jonnatallberg@hotmail.com så bifogar vi ett dokument där du får information om detta.

Hur får jag information om resultat av studien?

Om du önskar få information om studiens resultat kommer det finnas möjlighet att få hela studien via mejl när den är klar. Om du önskar detta kan du bifoga din mejladress till jonnatallberg@hotmail.com. Utöver detta kommer studiens resultat att publiceras i en skriftlig rapport på Epsilon, där samtliga personuppgifter kommer att avidentifieras vilket innebär att den som deltagare är anonym.

Bilaga 2, samtyckesblankett

Samtyckesblankett till målsman

- ☐ Jag har tagit del av tillhörande informationsbrev.
- ☐ Jag samtycker till att mitt barn deltar i studien "Barns perspektiv på ridlekis."
- ☐ Jag godkänner att uppgifter om mitt barn behandlas på det sätt som beskrivs i informationsbrevet.
- ☐ Jag godkänner att mitt barns svar spelas in med ljudinspelningsapparat och förvaras på det sätt som angetts i erhållet informationsbrev.

Plats och datum

Målsmans underskrift

Namnförtydligande

Bilaga 3, intervjusaga

Sagan är upprättad efter studiens frågeställningar ”*Vad upplever yngre barn som roligt på ridlekis? Vad är det som får yngre barn att börja och fortsätta på ridlekis?*” Frågorna som användes i intervjuerna är markerade med fetstil i sagan.

Ellen och Pontus börjar på ridlekis

Ellen och Pontus ska börja på ridlekis. Idag är deras första dag och de ska få träffa alla hästar och deras ridlärare. **Kommer ni ihåg hur det kändes för er på eran första dag på ridlekis? Vad var det som fick er att vilja börja på ridlekis?**

Ellen och Pontus funder och undrar vad de ska göra på ridlekis. **Vad brukar ni få göra på ridlekis?**

Pontus och Ellens pappa följer med till ridskolan. Där träffar de sina två ridlärare. **Hur tycker ni att en bra ridlärare ska vara? Vad gör ridlärarna?**

Nu är det dags att träffa hästarna. Det finns både stora och små. Ellen ska få rida på den svarta och Pontus på den bruna. Då fick de känna på en häst för första gången. **Hur känns det att känna på en häst? Tycker ni om hästar? Vad är det som gör att ni tycker om hästar så mycket?**

Nu ska de göra iordning hästarna. De tar fram borstar och börjar borsta hästarna. **Är det något ni behöver hjälp med av en vuxen när ni gör iordning hästarna? Är det någonting som är svårt?**

Nu är det dags för ridlektion. Ellen och Pontus ska äntligen få rida. De är förväntansfulla. **Vad brukar ni göra på era ridlektioner? Vad måste man tänka på när man rider? Hur rider man?**

Nu får Ellen och Pontus rida runt i ridhuset. De får skritta och trava. De rider en bana med bommar. Nu är ridlektionen slut. **Vad brukar ni göra då?**

Då går Pontus och Ellen in med hästarna i stallet och får hjälp av sin pappa och ridlärarna att sadla av. Nu är ridlekis slut och Ellen, Pontus och pappa får åka hem. **Vad tycker ni är allra roligast med ridlekis? Varför är det roligast?**

Bilaga 4, bild av rekvisita

